

ikke-spredningsaftales gennemførelse kan betyde, at formålet med en sådan aftale forskertses. Jeg vil i denne forbindelse gerne henvise til generalsekretærens rapport af 10. oktober 1967 om virkningerne af den eventuelle anvendelse af kernevåben samt om de med erhvervelse og videreudvikling af sådanne våben forbundne sikkerhedsmæssige og økonomiske virkninger, hvoraf jeg skal citere følgende:

„For så vidt angår den internationale sikkerhed, er det højst sandsynligt, at enhver yderligere forøgelse af antallet af kernevåbenmagter eller enhver videreudvikling af de eksisterende nukleare arsenaler vil medføre større spænding og større ustabilitet i verden som helhed. Begge disse aspekter af kernevåbenkapløbet er betydningsfulde for verdensfreden. Den stigende bekymring over spredningen og udviklingen af kernevåben er en klar manifestation af den frygt, som på nuværende tidspunkt besætter verden. Fremkomsten af flere kernevåbenmagter, der ville skærpe regionale spændingsforhold, kunne kun øge de store vanskeligheder, der er forbundet med at sikre freden. Endvidere er det umuligt at se bort fra den antagelse, at faren for udbrud af en atomkrig ved fejltagelse eller fejlbedømmelse bliver større, jo større det antal lande er, der anskaffer sådanne våben, jo større lagrene er, og jo mere varierede de deri opbevarede våben er. Skulle en atomkonflikt bryde ud, uanset hvordan den begyndte, kunne ingen stat føle sig i sikkerhed. Selv om en stat ikke blev udsat for et direkte angreb, og selv om den ikke blev udsat for de øjeblikkelige konsekvenser af et sådant angreb, ville den ikke desto mindre kunne lide skade som følge af senere radioaktivt nedfald“.

Disse grunde synes i sig selv at være så tungtvejende, at vi bør sætte alle kræfter ind på at nå til snarlig enighed om en aftale.

Lad mig for en kort stund vende tilbage til spørgsmålet, om der ved det foreliggende aftaleudkast er opnået en sådan balance af gensidig forpligtelse og ansvar, at alle rimelige fordringer hermed er tilgodeset. Nogle lande har givet udtryk for, at en sådan balance stadig ikke er opnået. Jeg vil i denne forbindelse understrege, at det foreliggende udkast, i sammenligning med tidligere udkast, indeholder substantielle æn-

dringer i så henseende. Som ikke-atommagt er vi naturligvis interesseret i, at atommagterne gør flest mulige indrømmelser i forbindelse med aftalen. Det ville imidlertid være urealistisk at knytte kravene til atommagterne for stærkt sammen med aftalen. Vi bør i vore egne overvejelser medtage det faktum, at også for så vidt angår andre nedrustningsskridt, er det af afgørende vigtighed, at de direkte implicerede stormagter kan tiltræde disse. Som jeg allerede har nævnt, er ikke-spredningsaftalen at anse som en afgørende forudsætning for en omfattende og især nuklear nedrustningsproces. Betingelsen for sådanne fremskridt ud over en ikke-spredningsaftale er imidlertid ikke til stede i fuldt omfang, så længe en ikke-spredningsaftale endnu ikke er vedtaget og ikke har haft lejlighed til at virke i praksis. Men vi føler os overbevist om, at ikke-spredningsaftalen vil tilvejebringe det klima, som er forudsætningen for yderligere nedrustningsskridt.

Jeg synes i den forbindelse, at man kan pege på det gode eksempel, som traktaten om Latin Amerika som atomfri zone er udtryk for. I denne aftale har de latinamerikanske lande påtaget sig forpligtelser, der i vid udstrækning er af samme art, som der er tale om i ikke-spredningsaftalen, og disse forpligtelser har landene akcepteret uden at opnå samtlige de goder, der er forbundet med ikke-spredningsaftalen. Jeg håber, at dette eksempel må kunne medvirke til, at det størst mulige antal lande erkender betydningen af, at den fremlagte aftale godkendes.

Jeg vil også gerne erindre om den under Organisationen for afrikansk Enhed afholdte topkonference den 21. juli 1964 vedtagne deklaration, hvori de afrikanske stats- og regeringschefer 1) højtideligt erklærede, at de var rede til ved en international overenskomst, der skulle afsluttes under De forenede Nationers auspici, at forpligte sig til ikke at fremstille eller få kontrol over atomvåben, 2) appellerede til alle fredselskende nationer om at påtage sig samme forpligtelse, 3) appellerede til alle atommagter om at respektere og efterleve denne erklæring.

Medens der således i princippet er udstrakt enighed om ikke-spredningsprincippet, kan synspunkterne om samtidigheden